

Resultaten evaluatie

Schoolfruit- en groenteprogramma 2019 - 2020

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Right Marktonderzoek en Advies B.V.

Telefoon : 038 - 4212185
Projectleider : de heer G. Hamstra
Projectnummer : 4630-06
Aangevraagd door : RvO.nl
Datum : 10 juli 2020
Status : definitief

Inhoud

Samenvatting	3
1. Onderzoeksopzet.....	6
1.1 Aanleiding.....	6
1.2 Doelstelling onderzoek.....	7
1.3 Onderzoeksmethode en steekproef	7
1.4 Vragenlijst en veldwerkperiode	7
1.5 Rapportage.....	7
2. Resultaten	8
2.1 Deelname aan het EU-Schoolfruit-programma	8
2.2 Levering van schoolfruit.....	12
2.2.1 Variatie in levering.....	12
2.2.2 Kwaliteit van levering	12
2.2.3 Andere producten	13
2.2.4 Geschikt fruit	14
2.2.5 Contact met leverancier.....	16
2.3 Communicatie en lesmateriaal EU-Schoolfruit- en groenteprogramma	19
2.3.1 Digitale nieuwsbrief	20
2.3.2 Digitale lesportaal Chef!.....	22
2.3.3 Ouderbrochure.....	28
2.3.4 Brochure	29
2.3.5 Website.....	30
2.3.6 Groente- fruitteler	31
2.3.7 Groente- en fruitcertificaat.....	31
2.3.8 Eigen informatie	33
2.3.9 Algehele tevredenheid informatie	34
2.3.10 Extra ondersteuning.....	35
2.4 Beoordeling EU-Schoolfruitprogramma	36
2.4.1 Beoordeling registratie	36
2.4.2 Waardering EU-Schoolfruitprogramma	37
2.4.3 Reacties	39
2.4.4 Vaste groente- en fruitdagen	40
2.4.5 Toekomst	41
2.5 Slotopmerkingen	45
3. Bijlage: achtergrondkenmerken	47

Samenvatting

In het schooljaar 2019-2020 hebben 3.028 scholen deelgenomen aan het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma (hierna te noemen EU-Schoolfruitprogramma). Aan hen is een online vragenlijst voorgelegd, om inzicht te krijgen in de uitvoering van het EU-Schoolfruitprogramma en de tevredenheid hierover. Uiteindelijk hebben 1.913 scholen deelgenomen aan het onderzoek. Een grote meerderheid (87%) van de dit jaar deelnemende scholen geeft aan eerder mee te hebben gedaan aan het programma. In deze samenvatting worden de belangrijkste uitkomsten besproken.

Het EU-Schoolprogramma wordt over het algemeen (heel) positief beoordeeld

Bijna alle scholen zijn (heel) positief over het EU-Schoolfruitprogramma (99%). Scholen zijn positief over dat kinderen op deze manier kennis kunnen maken met verschillende (nieuwe) soorten fruit, het programma gezond eten stimuleert en kinderen van ouders die het financieel minder breed hebben kunnen op deze manier ook verschillende soorten groente en fruit ervaren. Bijna de helft van de scholen geeft aan dat door het EU-Schoolfruitprogramma het regelmatig voorkomt dat kinderen, buiten de fruitdagen om, vaker groente en fruit mee naar school nemen.

De meerderheid van de scholen vindt het eten van groente en fruit op school belangrijk

Voorafgaand aan het EU-Schoolfruitprogramma hadden veel scholen al een beleid voor het eten van groente en fruit op school (87%). Zo had 45% van de scholen al vaste fruit- en groentedagen op school, stimuleerde nog eens 42% van de scholen om fruit / groente mee te nemen en had 42% van de scholen een beleid ten aanzien van gezonde voeding. Dit beeld is vergelijkbaar met vorig schooljaar. De scholen hebben met name een beleid rondom groente en fruit omdat ze kinderen willen laten kennismaken met gezonde voeding, kinderen hier bewust van willen maken en gezonde voeding willen stimuleren.

93% van de scholen is bekend met de Gezonde School-aanpak en bijna een derde van de scholen heeft één of meerdere vignetten. Het overgrote deel van de ondervraagde scholen heeft eerder meegedaan met het EU-Schoolfruitprogramma (87%).

Dit jaar wordt meer variatie ervaren in de geleverde producten

Evenals voorgaande jaren ervaart men over het algemeen meer variatie in het geleverde fruit dan in de geleverde groente. Echter, het percentage scholen dat (redelijk) veel variatie in de geleverde groente ervaart is wel gestegen ten aanzien van vorig jaar (van 68% naar 73%).

Dit schooljaar is door een aantal leveranciers andere producten geleverd om variatie in groente aan te bieden, zoals bleekselderij, rettich, venkel en pastinaak. Ruim de helft van de scholen (58%) vindt het goed dat er ook minder bekende producten geleverd worden, maar een derde van de scholen geeft wel aan bij voorkeur niet teveel. Deze andere geleverde producten zijn niet altijd even goed bevallen. Ook is rettich door 9% en

pastinaak door 8% van de scholen spontaan benoemd wanneer gevraagd is naar het minst geschikte fruit-of groentesoort die is aangeboden.

Scholen willen graag variatie, maar appels blijven meest geschikte fruitsoort

Appels blijven volgens de scholen als meest geschikte fruitsoort favoriet, gevolgd door mandarijnen, peren en bananen. Ananas wordt gezien als minst geschikte fruitsoort die wordt aangeboden, gevolgd door bleekselderij, rettich en mango.

De kwaliteit van groente en fruit is wat achteruit gegaan

Over het algemeen zijn de scholen tevreden over de kwaliteit van het geleverde fruit en groente, waarbij men net als voorgaande schooljaren iets meer tevreden is over de kwaliteit van de groente dan over de kwaliteit van het fruit. Vergeleken met vorig jaar is de kwaliteit wat achteruit gegaan. Het percentage scholen dat de kwaliteit van de groente beoordeelt als 'goed' is gedaald vergeleken met vorig schooljaar (59% t.o.v. 67%), dit geldt ook voor de 'goed' beoordeling van fruit (53% t.o.v. 60%).

Het contact met de leverancier verloopt over het algemeen goed

Het contact met de leverancier verloopt bij een groot deel van de scholen goed (88%) en nog eens 11% van de scholen ervaart het contact als redelijk goed. Verbeterpunten zijn dat er niet altijd gereageerd wordt op klachten of dat vervangend fruit of groente na een klacht niet altijd wordt geleverd. Waar wel eens problemen zijn geweest heeft dit voornamelijk te maken gehad met de kwaliteit van de groente en het fruit (21%). Van de scholen die problemen hebben gehad met de leverancier van de groente en het fruit, is in 78% van de gevallen een klacht helemaal of grotendeels opgelost.

Scholen zijn grotendeels positief over de informatie(voorziening)

97% van de scholen is (zeer) tevreden over de informatie die wordt gedeeld over het EU-Schoolfruitprogramma. Scholen vinden de informatie duidelijk, compleet en op tijd en de informatie nuttig. De digitale nieuwsbrief wordt het hoogst beoordeeld, met een gemiddeld rapportcijfer 8,1.

Bijna alle scholen geven aan de informatie die het Steunpunt met de deelnemende scholen heeft gedeeld, te hebben ontvangen. De digitale ouderbrochure is dit jaar door maar liefst 84% van de scholen aangevraagd en ontvangen vergeleken met 41% vorig jaar, toen de nieuwsbrief voor ouders is geïntroduceerd.

Van de scholen heeft 95% de website www.euschoolfruit.nl wel eens bezocht, waarbij de belangrijkste reden voor het website bezoek de inschrijving voor EU-Schoolfruit is (81%). Vergeleken met vorig jaar is de tevredenheid op alle processen omtrent de registratie via de website gestegen en is de meerderheid tevreden.

De helft van de scholen heeft een account aangemaakt op Chef!

Eén van de voorwaarden voor deelname aan het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma is dat scholen zich aanmelden voor het digitale lesportaal Chef!

(www.voedseleducatie.nl), 88% van de scholen was van deze voorwaarde op de hoogte. Bijna de helft van de scholen heeft een account aangemaakt op Chef! en nog eens 20% heeft dit niet gedaan, maar wil dit nog wel gaan doen. Scholen geven hiervoor als reden dat ze niet bekend zijn met Chef! of omdat er gebruik wordt gemaakt van ander lesmateriaal dat aansluit bij EU-Schoolfruit.

De lessen van Chef! worden gemiddeld redelijk goed beoordeeld

Van de scholen die een account hebben aangemaakt heeft 89% van de scholen gebruikgemaakt van de Startlessen EU-Schoolfruit, deze worden gemiddeld met een rapportcijfer 7,6 beoordeeld. Op 67% van de scholen is gebruikgemaakt van de korte lesactiviteiten die worden aangeboden via Chef!, deze worden gemiddeld met een 7,5 beoordeeld. Bij 44% van de scholen is gebruikgemaakt van andere materialen uit Chef!.

Bijna alle scholen besteden aandacht aan het eten van groente en fruit

Het merendeel van de scholen besteedt voornamelijk aandacht aan het eten van groente en fruit door het te vermelden in de nieuwsbrief van de school, gezonde traktaties te stimuleren en door dit te vermelden in de Schoolgids. Bijna de helft van de scholen heeft vaste groente- en fruitdagen ingesteld en het merendeel van de scholen geeft aan fruit en groente beschikbaar te stellen door ouders te stimuleren om dit aan de kinderen mee te geven. Van de scholen die aangeven geen vaste groente- en fruitdagen te hebben ingesteld, geeft ongeveer een derde hiervoor als reden dat het eten van groente en fruit al de norm is, daarom zijn afspraken niet nodig.

Van de scholen heeft 96% geen behoefte aan meer ondersteuning bij het invoeren van het eten van groente en fruit op school.

Een groot deel van de scholen hoopt volgend jaar weer te mogen deelnemen

86% van de scholen hoopt volgend schooljaar weer te mogen deelnemen aan het EU-Schoolfruitprogramma en een grote meerderheid van de scholen is van plan zich volgend schooljaar (waarschijnlijk) opnieuw in te schrijven.

1. Onderzoeksopzet

1.1 Aanleiding

Het doel van het EU-Schoolfruitprogramma is in de eerste plaats de afzetbevordering van fruit en groente in Nederland. Daarnaast is het programma een laagdrempelige stimulans om te bevorderen dat schoolgaande kinderen samen fruit en groente eten in de klas. Binnen het EU-Schoolfruitprogramma krijgen scholen voor elke leerling een gratis periode fruit of groente. Na deze periode bepalen ouders en de school zelf of en hoe zij doorgaan met het gezamenlijk eten van fruit en groente in de klas. Alle basisscholen in Nederland mogen zich inschrijven, op voorwaarde dat de hele school meedoet. Dit jaar mochten ook VSO scholen (Voortgezet speciaal onderwijs) zich inschrijven. Afhankelijk van het aantal inschrijvingen kunnen alle scholen of een deel van de scholen inderdaad meedoen met het programma. Dit jaar zijn 180 scholen uitgeloot voor deelname aan het EU-Schoolfruitprogramma.

Voor het schooljaar 2019-2020 hebben in totaal 3.028 scholen (basisscholen en een aantal VSO scholen) aan het EU-Schoolfruitprogramma meegedaan. Deze scholen kregen eens per week fruit en groente geleverd voor alle leerlingen. Aanvullend ontvingen de scholen lesmateriaal, zodat in elke groep een les over fruit en groente gegeven kon worden. Op deze manier wordt het eten van fruit en groente de gewoonste zaak van de wereld. De insteek is dat de leerlingen ook na afloop van het programma gezond blijven eten.

Het EU-Schoolfruitprogramma wordt uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit. De praktische levering van de groente en het fruit wordt uitgevoerd door 8 erkende leveranciers.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland wil het EU-Schoolfruitprogramma jaarlijks evalueren om inzicht te krijgen in het effect van de campagne. Dit is tevens een eis van de EU voor de uitvoering van het programma. Daarom is er na afloop van de schoolfruitperiode onder de deelnemende scholen een procesevaluatie uitgevoerd.

De doelgroep van de procesevaluatie bestaat uit alle scholen die van 11 november 2019 tot en met 17 april 2020 hebben deelgenomen aan het EU-Schoolfruitprogramma. Door de tijdelijke sluiting van scholen in verband met de coronacrisis, zijn de laatste weken van het EU-Schoolfruitprogramma komen te vervallen.

1.2 Doelstelling onderzoek

Het doel van de procesevaluatie is het inzichtelijk maken van de uitvoering van het EU-Schoolfruitprogramma en de tevredenheid over het programma bij de scholen.

1.3 Onderzoeksmethode en steekproef

Onder de deelnemende scholen is een online onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek is net als in voorgaande jaren uitgevoerd in opdracht van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland door Right Marktonderzoek in Zwolle.

De schoolfruitcoördinatoren van de deelnemende scholen zijn via een persoonlijke e-mail uitgenodigd voor deelname aan het online onderzoek. De uitnodigingen zijn verstuurd door Right Marktonderzoek, uit naam van het EU-Schoolfruitprogramma. Aan de scholen die in de loop van de veldwerkperiode nog niet hadden deelgenomen aan het onderzoek, is een herinneringsmail gestuurd.

1.4 Vragenlijst en veldwerkperiode

De vragenlijst die is gebruikt bij de voorgaande procesevaluatie onder scholen, vormde de basis van de vragenlijst voor de huidige meting onder deze scholen. De vragenlijst is op enkele punten aangepast (naar actualiteit en relevantie).

Het veldwerk voor het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode van 15 april tot en met 18 mei 2020. In totaal zijn er 3.028 uitnodigingen voor het onderzoek verstuurd, waarbij scholen met meerdere locaties en dezelfde schoolfruitcoördinator slechts één keer voor het onderzoek zijn uitgenodigd. Van de uitgenodigde scholen hebben 1.913 scholen (63%) aan het onderzoek deelgenomen.

1.5 Rapportage

De meeste vragen in het onderzoek zijn aan alle respondenten gesteld. Daar waar dit niet het geval is, is de basis genoemd.

2. Resultaten

2.1 Deelname aan het EU-Schoolfruit-programma

Onderstaande tabel laat zien op welke wijze de scholen in contact zijn gekomen met het EU-Schoolfruitprogramma.

*Tabel 2.1 Op welke wijze bent u in contact gekomen met het EU-Schoolfruitprogramma?
 (meerdere antwoorden mogelijk)*

	n	%
Onze school heeft eerder meegedaan met het EU-Schoolfruitprogramma	1.666	87%
Gezonde School	316	17%
Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit	228	12%
Via internet	127	7%
Andere scholen	121	6%
Via de post, mailing	111	6%
GGD	77	4%
JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht)	71	4%
Jong Leren Eten	32	2%
Voedingscentrum Nederland	22	1%
Leverancier(s) van groenten en fruit	6	0%
Via kranten	5	0%
Via tijdschriften	5	0%
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl)	2	0%
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	1	0%
Anders	52	3%

Het merendeel van de ondervraagde scholen (87%) heeft eerder meegedaan met het EU-Schoolfruitprogramma. 17% van de scholen is via Gezonde School in contact gekomen met het EU-Schoolfruitprogramma en 12% via het Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit. Andere manieren om met het EU-Schoolfruitprogramma in contact te komen zijn door 7% of minder genoemd.

Aan de scholen is gevraagd of zij voordat zij begonnen met het EU-Schoolfruitprogramma al een beleid hadden ten aanzien van gezonde voeding op school. Het resultaat hiervan is te vinden in onderstaande tabel.

Tabel 2.2 Had uw school voorafgaand aan het EU-Schoolfruitprogramma al een beleid voor het eten van groente en fruit of gezonde voeding op school? (meerdere antwoorden mogelijk)

	n	%
Ja, we hadden al vaste fruit- / groentedagen op school	860	45%
Ja, we stimuleerden al om fruit/groente mee te nemen (niet verplicht)	811	42%
Ja, we hadden al een beleid ten aanzien van gezonde voeding (zoals geen koek en snoep mee naar school, drinkwater, gezonde traktaties)	795	42%
Ja, we deden al mee aan een ander programma op het gebied van gezonde voeding, namelijk	217	11%
Ja, anders	118	6%
Nee, we hadden geen beleid ten aanzien van het eten van groente en fruit op school	253	13%

Van de scholen die al vaste fruit- / groentedagen op school hadden en die al stimuleerden om fruit / groente mee te nemen naar school, geeft het merendeel aan dat dit gaat om minimaal drie dagen in de week.

De scholen die aangeven al mee te doen met een ander programma op het gebied van gezonde voeding benoemen met name Smaaklessen, ik eet het beter, lekker fit en Gezonde School.

Evenals voorgaande jaren hadden de meeste scholen voorafgaand aan het EU-Schoolfruitprogramma al een beleid voor het eten van groente en fruit of gezonde voeding op school. Zo had 45% van de scholen al vaste fruit- / groentedagen. In onderstaande tabel is te zien dat een meerderheid van de scholen aangeeft dat dit beleid door het volledige team wordt nageleefd (85%).

Tabel 2.3 In hoeverre wordt het beleid van vaste fruit- / groentedagen door het team nageleefd? (basis = alle scholen die al vaste fruit- / groentedagen hadden op school; n = 860)

	n	%
Door het volledige team	734	85%
Door ongeveer 75% van het team	108	13%
Door ongeveer de helft van het team	15	2%
Door minder dan de helft van het team	3	0%

Aan de scholen met een beleid is gevraagd wat de belangrijkste motivatie is geweest om een beleid te maken op het gebied van fruit en groente. De scholen hebben met name een beleid rondom groente en fruit, omdat ze kinderen kennis willen laten maken met gezonde voeding, kinderen hiervan bewust willen maken, gezonde voeding willen stimuleren en een gezonde school willen zijn. Hieronder worden een aantal genoemde redenen weergegeven:

- *Het stimuleren van de gezonde voeding op school. Kennis maken met verschillende soorten groente en fruit.*
- *Omdat we als school de taak hebben om de kinderen bewust te maken van gezond eten. Gezondheid voor alles.*
- *We willen graag een gezonde school zijn: drinken elke dag water, doen aan bewegend leren en de daily mile en stimuleren het eten van fruit.*
- *Stimuleren van gezond gedrag bij kinderen en het leren kennismaken met onbekende groentes en fruit.*
- *Kinderen kennis laten maken met verschillende soorten fruit en groenten. Kinderen en ouders bewust maken van de variatie die er mogelijk is.*
- *Gezondheid van de kinderen, voldoende vitamines binnen krijgen en kinderen in contact brengen / houden met fruit i.p.v. ongezond eten.*
- *Aanbod voor alle kinderen, gezonde school, bewustwording ouders, uitdragen van gezonde leefwijze.*

Het vignet Gezonde School is een kwaliteitskeurmerk voor scholen die werken aan het verbeteren van de gezondheid van hun leerlingen. Een Gezonde School is een school die structureel aandacht besteedt aan gezondheid, aan de hand van vier Gezonde School-pijlers. Aan de scholen is gevraagd of zij bekend zijn met de Gezonde School-aanpak.

Tabel 2.4 Is uw school bekend met de Gezonde School-aanpak?

	n	%
Ja, daar heb ik wel van gehoord	1.090	57%
Ja, we hebben een vignet Voeding	195	10%
Ja, we hebben een vignet (anders dan voeding)	192	10%
Ja, we hebben meerdere vignetten	170	9%
Ja, we zijn bezig een vignet te halen	124	6%
Nee, nog nooit van gehoord	142	7%

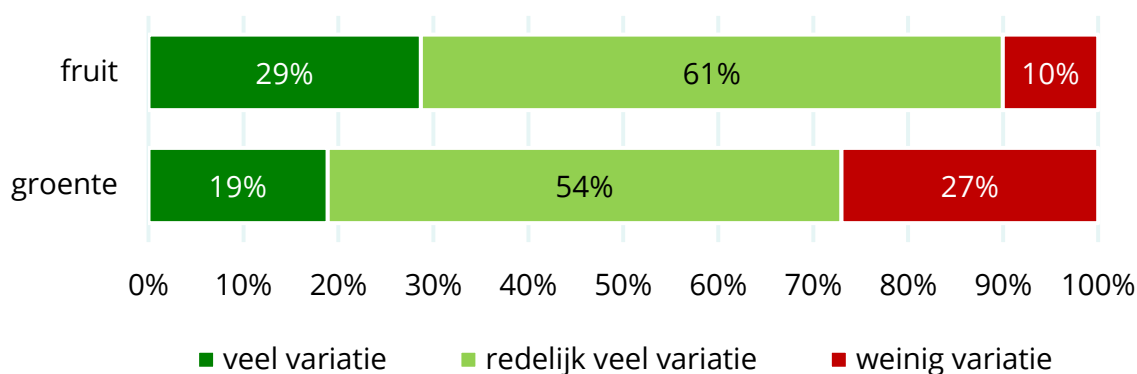
Maar liefst 93% van de scholen is bekend met de Gezonde School-aanpak en bijna een derde van de scholen heeft één of meerdere vignetten. Ruim de helft van de scholen geeft aan wel van de aanpak te hebben gehoord, maar zelf geen vignet te hebben.

2.2 Levering van schoolfruit

2.2.1 Variatie in levering

De onderstaande figuur geeft weer of de scholen vinden dat er voldoende variatie was in het aangeleverde fruit en de aangeleverde groente.

Figuur 2.1 Is er volgens u voldoende variatie in het geleverde fruit en de groente?

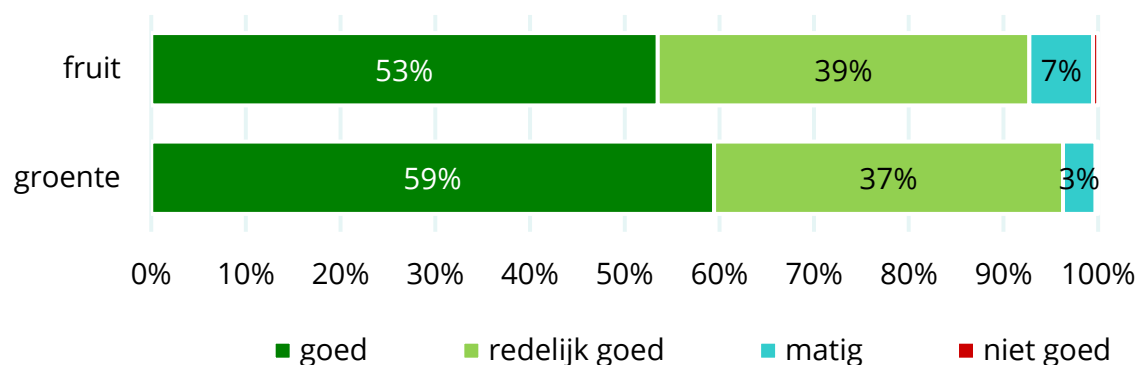

Een ruime meerderheid van de scholen vindt dat er (redelijk) veel variatie was in het geleverde fruit. Evenals voorgaande jaren ervaart men over het algemeen meer variatie in het geleverde fruit dan in de geleverde groente. Echter, het percentage scholen dat (redelijk) veel variatie in de geleverde groente ervaart is wel gestegen ten aanzien van vorig jaar (van 68% naar 73%).

2.2.2 Kwaliteit van levering

Naast de variatie is ook gevraagd naar de kwaliteit van de aangeleverde producten.

Figuur 2.2 Hoe is de kwaliteit van het fruit / de groente die geleverd is door de schoolfruitleverancier?

Ook over de kwaliteit van het geleverde fruit en groente zijn scholen in het algemeen tevreden, waarbij men iets meer tevreden is over de kwaliteit van de groente dan over de

kwaliteit van het fruit. Vergeleken met vorig jaar is de kwaliteit wat achteruit gegaan. Het percentage scholen dat de kwaliteit van de groente beoordeelt als 'goed' is gedaald (59% t.o.v. 67%), dit geldt ook voor het percentage scholen dat de kwaliteit van fruit als 'goed' beoordeelt (53% t.o.v. 60%).

2.2.3 Andere producten

Dit schooljaar is door een aantal leveranciers andere producten geleverd om variatie in groente aan te bieden. Aan de scholen is gevraagd hoe zij dit hebben ervaren.

Tabel 2.5 Om variatie in groenten aan te bieden zijn er dit schooljaar door een aantal leveranciers ook producten geleverd, zoals bleekselderij, rettich, venkel en pastinaak. Wat is uw mening hierover?

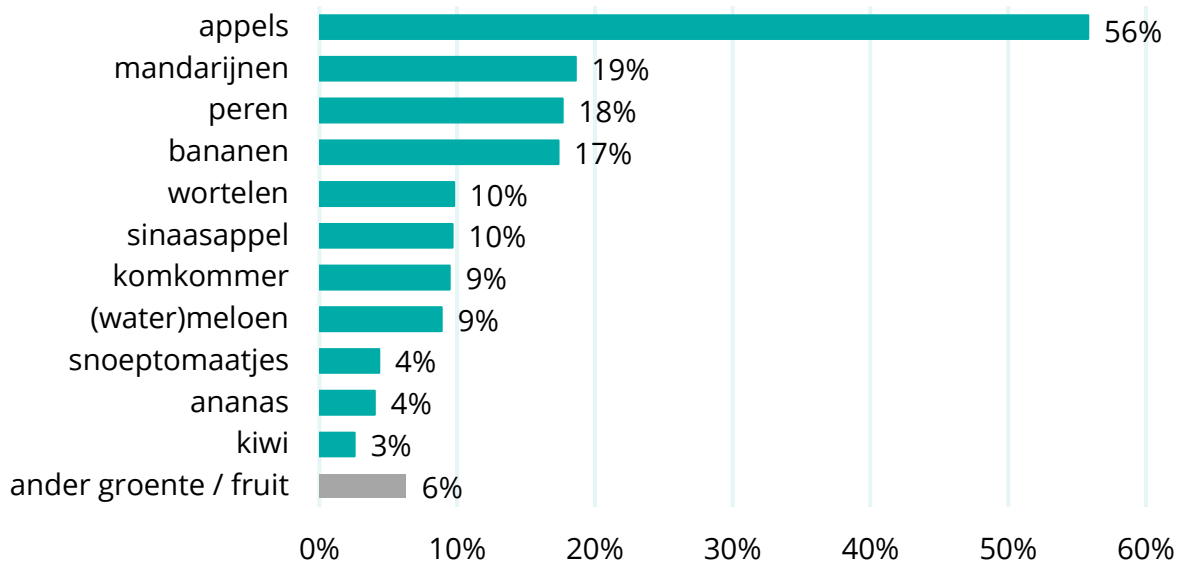
	n	%
Goed dat er ook minder bekende producten geleverd worden, maar bij voorkeur niet teveel (maximaal 3x)	635	33%
Goed dat er ook minder bekende producten geleverd worden	485	25%
Niet goed, omdat er veel is weggegooid	265	14%
Anders	190	10%
Niet van toepassing	338	18%

Ruim de helft van de scholen (58%) vindt het goed dat er ook minder bekende producten geleverd worden. Een derde van de scholen geeft wel aan dat dit bij voorkeur niet te veel is (maximaal 3x). Bij 18% van de scholen zijn de genoemde producten in de vraagstelling niet geleverd. Daarnaast geeft 14% van de scholen aan dat de producten niet geschikt zijn omdat er veel is weggegooid. Bij anders wordt voornamelijk genoemd dat de groentesoorten niet zijn bevallen, maar dat scholen het niet hebben weggegooid maar hebben weggegeven. Daarnaast wordt genoemd dat deze soorten rauw minder geschikt zijn en dat de porties kleiner hadden mogen.

2.2.4 Geschikt fruit

Aan de scholen is gevraagd wat de meest en minst geschikte fruit- of groentesoorten zijn die zijn aangeboden.

*Figuur 2.3 Wat vindt u de **meest** geschikte fruit- en groentesoort die is aangeboden? (meerdere antwoorden mogelijk)*

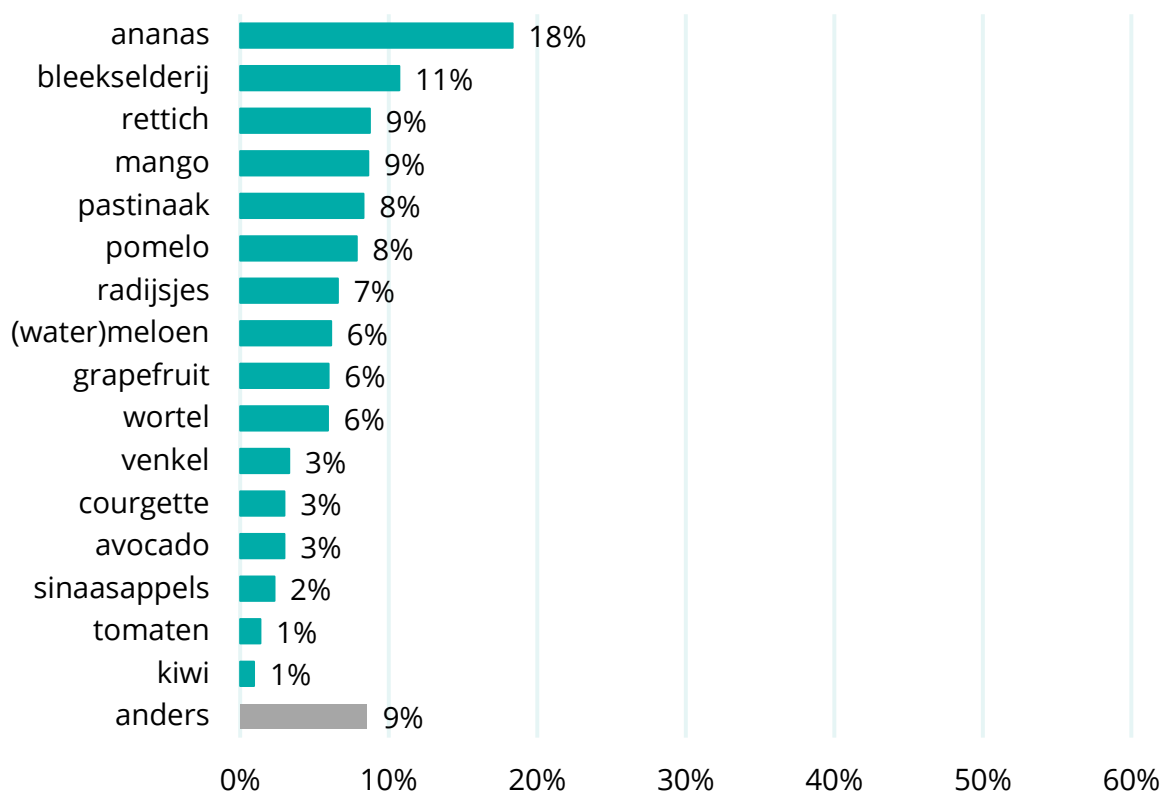
Appels blijven volgens de scholen als meest geschikte fruitsoort favoriet. Er wordt genoemd dat het een bekend stuk fruit is, makkelijk (uit de hand) te eten is, relatief weinig voorbereiding kost en dat appels lang houdbaar zijn. Mandarijnen, peren en bananen worden na de appels als meest geschikte fruitsoort genoemd. Ook hier wordt met name de bekendheid van deze fruitsoorten aangehaald als reden voor geschiktheid. Voorbeelden van andere genoemde fruit en groente (6%) zijn kaki, mango en druiven. 13% van de scholen kan geen fruit- of groentesoort noemen die het meest geschikt is.

Enkele scholen hebben geen specifieke groente of fruit genoemd, maar noemen zaken als:

- alle soorten zijn goed (5%)
- alles met zo min mogelijk bewerking (4%)
- eenvoudig uit te delen / porties (4%)
- variatie / verschillende soorten (1%)
- juist onbekende soorten groente en fruit (1%).

Hieronder is weergegeven welke fruit- en groentesoorten de scholen minder geschikt vinden.

*Figuur 2.4 Wat vindt u de **minst** geschikte fruit- en groentesoort die is aangeboden?*

Ananas wordt gezien als minst geschikte fruitsoort die wordt aangeboden, gevolgd door bleekselderij, rettich en mango. Bij ananas en mango wordt met name de bewerkelijkheid genoemd en de tijd die het kost om het klaar te maken.

- *Ananas en mango kosten veel tijd om te snijden. Helaas vonden wij geen ouders bereid om dit te doen dus het kostte eigen mankracht die je dan niet onderwijsinhoudelijk in kunt zetten.*
- *Bewerkelijk fruit wat niet snel klaar te zetten is, is lastig. Geen ouders, voor schooltijd klaarzetten is niet te doen. Kinderen laten snijden is niet altijd verantwoord (ananas, mango).*

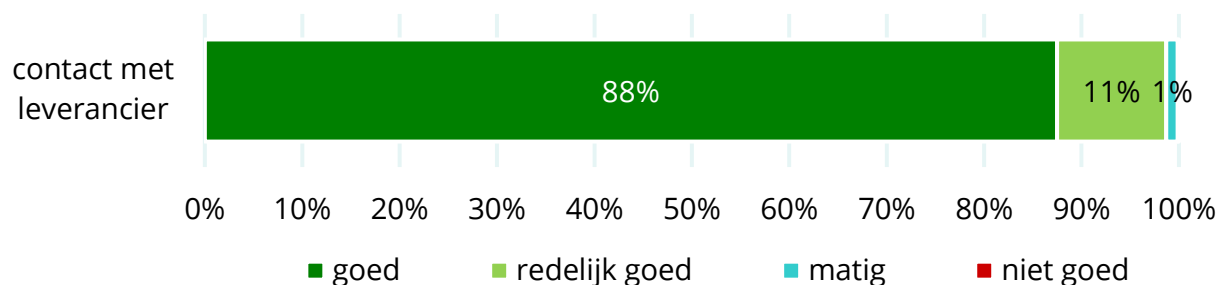
16% van de scholen kan geen fruit- of groentesoort noemen die het minst geschikt is. Enkele scholen hebben geen specifieke groente of fruit genoemd, maar het volgende aangegeven:

- bewerkelijke soorten (snijwerk / schoonmaken) (6%)
- alles is geschikt / geen voorkeur (2%)
- niet steeds hetzelfde (appels / peren ed.) (1%).

2.2.5 Contact met leverancier

Onderstaande figuur toont hoe het contact met de leverancier over het algemeen is verlopen.

Figuur 2.5 Hoe is het contact met uw leverancier van schoolfruit verlopen?

Het contact met de leverancier verloopt bij een groot deel van de scholen goed (88%) en nog eens 11% van de scholen ervaart het contact als redelijk goed. Verbeterpunten zijn dat er niet altijd gereageerd wordt op klachten of dat vervangend fruit of groente na een klacht niet altijd wordt geleverd. De meningen zijn verdeeld over de oplossing om zelf nieuw fruit of groente te kopen en nadien de bon in te dienen.

Opmerkingen die scholen maken bij minder goed contact met de leverancier:

- *We hebben een keer slechte (verrotte) komkommers gehad, bijna de hele levering. Er zou meteen een nieuwe levering komkommers komen maar hebben we niet gehad.*
- *In sommige gevallen duurde een reactie meerdere weken. Je wordt, zo voelt het, niet serieus genomen. Het leveren van onrijp fruit, rot fruit, veel te weinig fruit: onacceptabel.*
- *Ik heb het aangegeven maar er nooit iets op terug gehoord*
- *Wij hebben een aantal weken slecht fruit ontvangen. Te weten beschimmelde mandarijnen, te harde mango's, te rijpe avocado's, onrijpe en vlezige mango's en niet rijpe peren. Na de eerste klacht was het advies van de leverancier fruit te kopen en de bon op te sturen. Dit hebben we eenmalig gedaan. Maar bij de volgende leveringen hebben we dit niet nogmaals gedaan. Dit was een te grote tijdsinvestering. Kinderen zelf weer fruit mee van huis laten nemen. Leerkrachten raakten hierdoor wel minder gemotiveerd om met het schoolfruit aan de slag te gaan in hun groep.*

Opmerkingen die gemaakt zijn ten aanzien van goed contact met de leverancier:

- *Eenmaal was er te weinig fruit geleverd. We kregen het aanbod om zelf fruit bij te kopen en de bon in te leveren. Snelle en nette reactie.*
- *Het contact met de leverancier was goed en begripvol. Echter de oplossing om zelf fruit te kopen en de bon dan in te dienen is niet haalbaar.*

- *Het idee dat wij niet het gevraagde aantal fruit kregen wat opgegeven was, maar naar mail contact is dit goed gekomen.*
- *We hebben een aantal keer te weinig stuks geleverd, wanneer ik daar melding over maakte, werd het snel opgelost.*
- *Toen we door hadden gegeven dat we slechte kwaliteit fruit hadden ontvangen, is dit opgelost door ander fruit te komen brengen.*
- *We hadden 1 week redelijk wat rot fruit, maar voordat wij dit konden melden kregen wij zelf al een excuus van de leverancier. Erg netjes.*

Hierbij aansluitend is aan alle scholen gevraagd of zij wel eens problemen hebben gehad met hun leverancier en zo ja, op welk gebied.

Tabel 2.6 Heeft u wel eens problemen gehad met uw leverancier op de volgende gebieden? (meerdere antwoorden mogelijk)

	n	%
Nee, ik heb geen problemen met mijn leverancier van schoolfruit gehad	1.320	69%
Ja, over de kwaliteit van de groente en het fruit	408	21%
Ja, over de hoeveelheid groente en fruit die geleverd werd	203	11%
Ja, over de portiegrootte	54	3%
Ja, over het aflevertijdstip van de groente en fruit	45	2%
Ja, over de afleverdag van de groente en fruit	34	2%
Ja, over de afleverplaats van de groente en fruit	20	1%
Ja, over iets anders	81	4%

Van de scholen geeft 69% aan geen problemen te hebben gehad met de leverancier van het groente en fruit. Waar wel eens problemen zijn geweest, heeft dit voornamelijk te maken gehad met de kwaliteit van het groente en fruit (21%).

Tabel 2.7 Zijn de klachten hierover goed afgehandeld? (basis = heeft problemen gehad; n = 593)

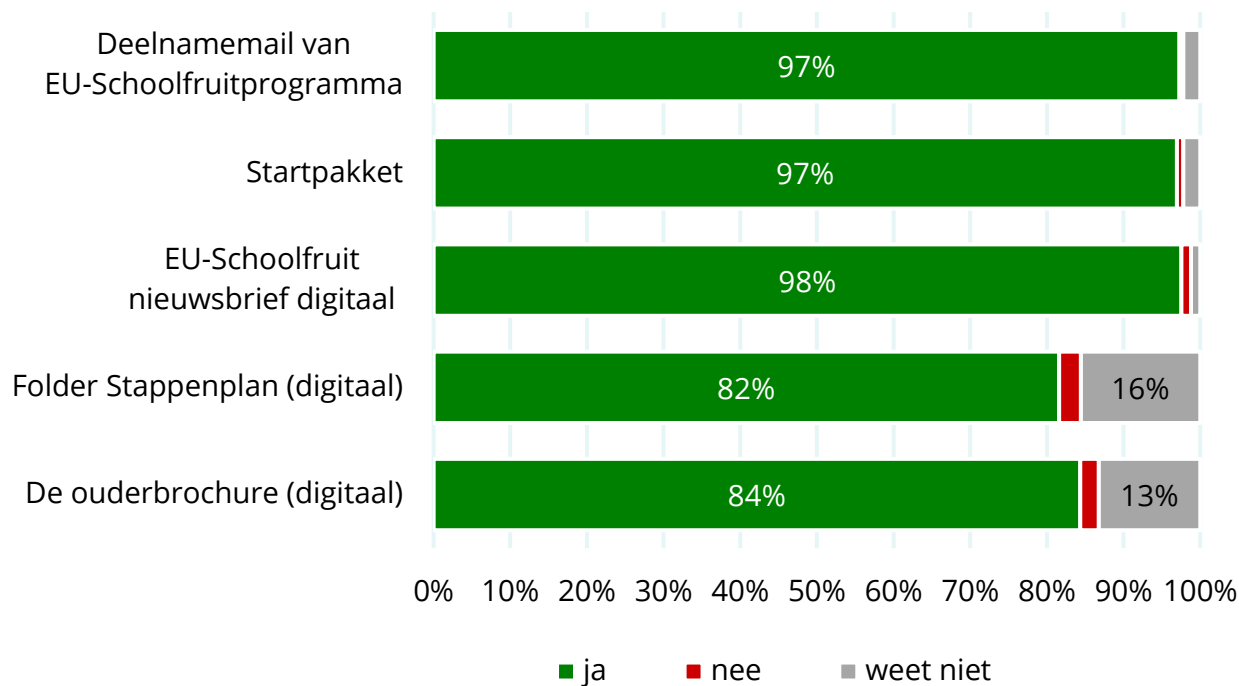
	n	%
Ik heb geen klacht ingediend	92	16%
Ja, helemaal	315	53%
Ja, grotendeels	151	25%
Nee	35	6%

Van de scholen die problemen hebben gehad met de leverancier van de groente en het fruit, zijn bij 53% van de scholen de klachten helemaal opgelost en bij nog eens een kwart grotendeels. Het aantal gevallen waarbij een ingediende klacht niet is afgehandeld, is vergeleken met vorig schooljaar gedaald (van 8% naar 6%).

2.3 Communicatie en lesmateriaal EU-Schoolfruit- en groenteprogramma

Onderstaande figuur geeft weer welke informatie de ondervraagden hebben ontvangen van het Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit.

Figuur 2.6 Heeft u de volgende informatie ontvangen van het Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit?

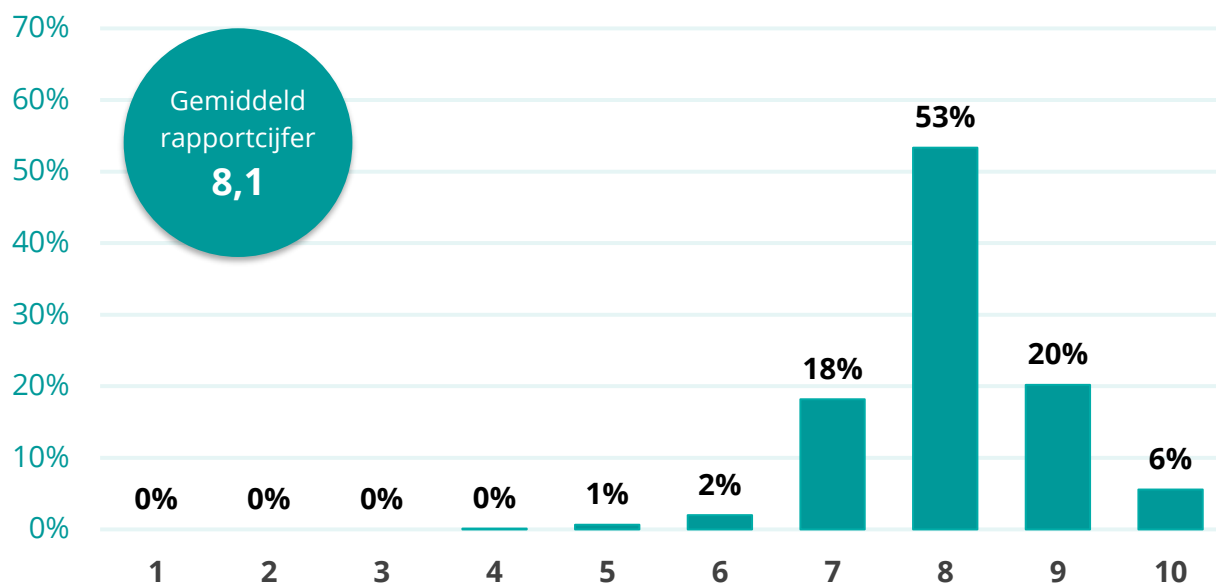

De informatie die het Steunpunt met de deelnemende scholen heeft gedeeld, wordt over het algemeen ook daadwerkelijk ontvangen. Van de deelnamemail, het startpakket en de digitale nieuwsbrief geven bijna alle scholen aan deze te hebben ontvangen. De digitale ouderbrochure is door maar liefst 84% van de scholen aangevraagd en ontvangen (t.o.v. 41% vorig schooljaar).

2.3.1 Digitale nieuwsbrief

Aan de scholen is gevraagd hoe tevreden zij zijn over de digitale nieuwsbrief.

*Figuur 2.7 Hoe waardeert u de digitale nieuwsbrief van EU-Schoolfruit?
 (basis = ontvangers nieuwsbrief; n = 1.866)*

De digitale nieuwsbrief wordt over het algemeen positief beoordeeld met een gemiddeld rapportcijfer 8.1. Ongeveer een kwart beoordeelt de digitale nieuwsbrief met een 9 of een 10.

Aan de scholen is gevraagd wat zij eventueel zouden willen veranderen aan de nieuwsbrief. Hier heeft ongeveer 10% op gereageerd, met wisselende reacties. Zo wordt er genoemd dat men graag meer informatie wil lezen over het fruit dat wordt geleverd, bij voorkeur bovenaan de nieuwsbrief en meer (linkjes naar) filmpjes zou willen zien. Een aantal geeft aan dat de informatie beknopter en eenvoudiger mag en vraagt zich af of de inhoud makkelijker kan worden gekopieerd of gedownload, zodat het kan worden gedeeld of geprint.

Sinds vorig schooljaar (2018-2019) is er een nieuwsbrief voor ouders. Zij kunnen ervoor kiezen om zich hiervoor aan te melden. In deze nieuwsbrief staat o.a. informatie over de levering. Zo kunnen ouders zelf kijken wat er geleverd wordt. Aan alle scholen is gevraagd of ze de ouders hierover hebben geïnformeerd.

Tabel 2.8 Heeft u ouders gewezen op de nieuwsbrief voor ouders?

	n	%
Ja, via de nieuwsbrief van de school	1.163	61%
Ja, mondeling	41	2%
Ja, op een andere manier	170	9%
Nee	357	19%
Ik wist niet dat er een nieuwsbrief voor ouders is	182	10%

Bijna drie kwart van de scholen heeft ouders gewezen op de nieuwsbrief voor ouders. Waar vorig schooljaar 27% van de scholen ouders niet had gewezen op de nieuwsbrief is dit aantal dit schooljaar gedaald naar 19%. Ook geven minder scholen dit schooljaar aan niet bekend te zijn met de nieuwsbrief voor ouders (10% t.o.v. 18% vorig schooljaar). Andere manieren waarop ouders zijn gewezen op de nieuwsbrief zijn via de e-mail, het ouderportaal, de eigen nieuwsbrief of website, Parro, Social Schools en de school-app.

Tabel 2.9 Wat vindt u van de mogelijkheid dat ouders zelf een nieuwsbrief ontvangen?

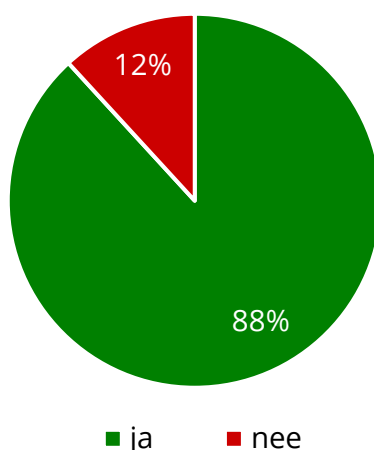
	n	%
Goed	1.042	54%
Neutraal	586	31%
Overbodig	285	15%

Ruim de helft van de scholen vindt de mogelijkheid dat ouders zelf een nieuwsbrief ontvangen goed (54%). Een aantal scholen (15%) ziet de extra nieuwsbrief voor ouders als overbodig. Redenen hiervoor zijn dat ouders al veel informatie krijgen toegestuurd, het gevoel dat de nieuwsbrief niet altijd wordt gelezen en het graag willen delen van informatie met ouders vanuit de school. Een aantal benoemt de taal als barrière omdat ouders geen Nederlands spreken.

2.3.2 Digitale lesportaal Chef!

Eén van de voorwaarden voor deelname aan het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma is dat scholen zich aanmelden voor het digitale lesportaal Chef! (www.voedseleeducatie.nl). Scholen geven in elke klas tenminste de Startles EU-Schoolfruit en één korte lesactiviteit. In het figuur hieronder is te zien dat de meerderheid van de scholen op de hoogte is van deze voorwaarde.

Figuur 2.8 Was u op de hoogte van deze voorwaarde?

Onderstaande tabel toont of er een account op Chef! is aangemaakt en door wie dit is gedaan.

Tabel 2.10 Heeft u, of iemand anders op uw school een account aangemaakt op Chef!?

	n	%
Ja, dit heb ik al gedaan	388	20%
Ja, dit heeft een collega al gedaan	326	17%
Ja, dit hebben meerdere teamleden al gedaan	232	12%
Nee, nog niet, maar dit ga ik nog wel doen	199	10%
Nee, nog niet, maar dit gaan een collega nog wel doen	113	6%
Nee, nog niet, maar dit gaan meerdere teamleden nog wel doen	78	4%
Nee	577	30%

Bijna de helft van de scholen een account aangemaakt op Chef! (49%), 20% heeft geen account aangemaakt maar aangegeven dit nog wel te gaan doen. Aan de 30% die geen account heeft aangemaakt op Chef! is gevraagd naar de reden hiervoor.

*Tabel 2.11 Waarom heeft u, of iemand anders op uw school, nog geen account aangemaakt?
 (basis = geen account aangemaakt op Chef!; n = 577)*

	n	%
Ik ben niet bekend met Chef!	187	32%
Ik maak gebruik van ander lesmateriaal dat aansluit bij EU-Schoolfruit	164	28%
Ik heb nog geen tijd gehad	77	13%
Ik weet niet goed hoe Chef! werkt	9	2%
Anders	140	24%

De voornaamste redenen dat scholen nog geen account hebben aangemaakt is omdat zij niet bekend zijn met Chef! (32%) of omdat scholen gebruik maken van ander lesmateriaal dat aansluit bij EU-Schoolfruit (28%). Een kwart van de scholen geeft een andere reden. Hier wordt onder meer aangegeven dat er geen zicht is op waarom er geen account is aangemaakt, omdat onduidelijk is of een collega dit al gedaan heeft of omdat het niet altijd de leerkracht betreft die de vragenlijst invult, of omdat er andere prioriteiten waren.

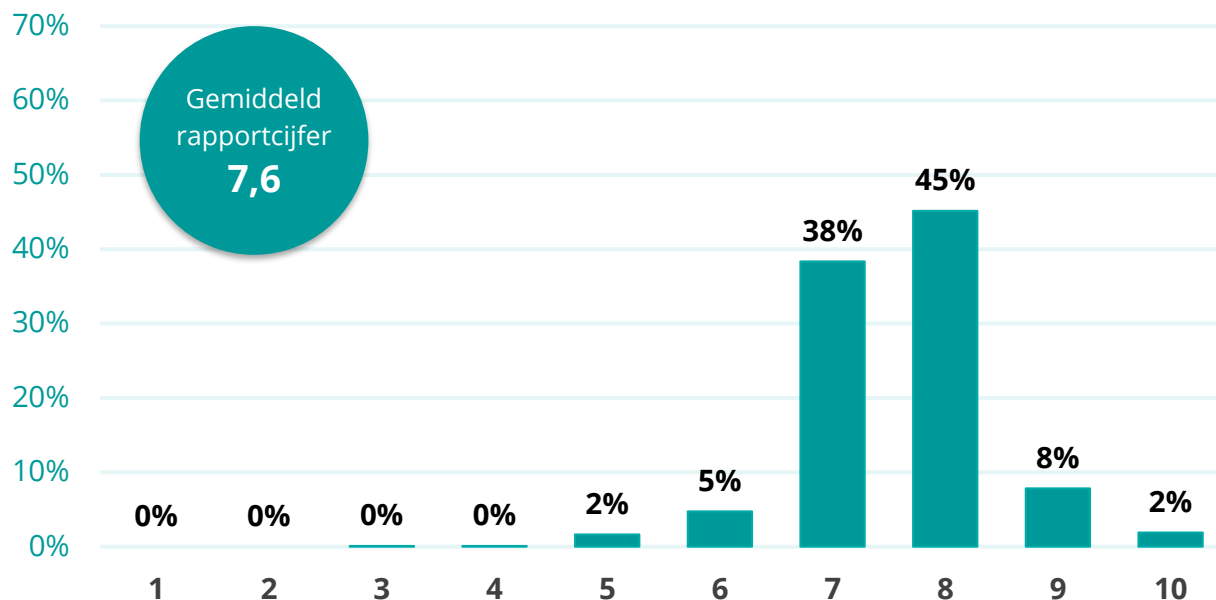
*Tabel 2.12 Is op uw school gebruikgemaakt van de Startlessen EU-Schoolfruit?
 (basis = heeft een account aangemaakt op Chef! of iemand anders op school ; n = 946)*

	n	%
Ja, in sommige groepen	503	53%
Ja, in (bijna) alle groepen	336	36%
Dat gaan we nog doen in sommige groepen	36	4%
Dat gaan we nog doen in (bijna) alle groepen	14	1%
Nee	57	6%

Van de scholen die een account hebben aangemaakt, heeft 89% gebruik gemaakt van de Startlessen EU-Schoolfruit. 36% van de scholen heeft hier gebruik van gemaakt in (bijna) alle groepen. Slechts 6% van de scholen die een account heeft aangemaakt, heeft geen gebruikgemaakt van de Startlessen EU-Schoolfruit.

Figuur 2.9 Hoe waardeert u de Startlessen EU-Schoolfruit?

(basis = heeft gebruikgemaakt van de Startlessen EU-Schoolfruit; n = 839)

De Startlessen EU-Schoolfruit worden gemiddeld met een 7,6 beoordeeld. Scholen die positief zijn benoemen dat de lessen duidelijk, aantrekkelijk, overzichtelijk en informatief zijn.

Tabel 2.13 Waarom is op uw school (nog) geen gebruikgemaakt van de Startlessen EU-Schoolfruit? (basis = maakt op dit moment (nog) geen gebruik van de Startlessen EU-Schoolfruit ; n = 107)

	n	%
Ik heb nog geen tijd gehad	35	33%
Ik maak gebruik van ander lesmateriaal dat aansluit bij EU-Schoolfruit	24	22%
Ik ben niet bekend met de Startlessen	7	7%
Ik weet niet waar ik de Startlessen kan vinden	2	2%
Anders	31	29%
Weet ik niet	8	7%

De meest genoemde reden waarom scholen (nog) geen gebruik maken van de Startlessen EU-Schoolfruit is omdat zij hiervoor nog geen tijd hebben gehad (33%). Ook benoemen scholen dat zij gebruik maken van ander lesmateriaal dat aansluit bij EU-Schoolfruit (22%). Bij anders wordt onder meer de sluiting van de scholen in verband met de coronacrisis als reden genoemd, 7% van de scholen heeft hier geen zicht op.

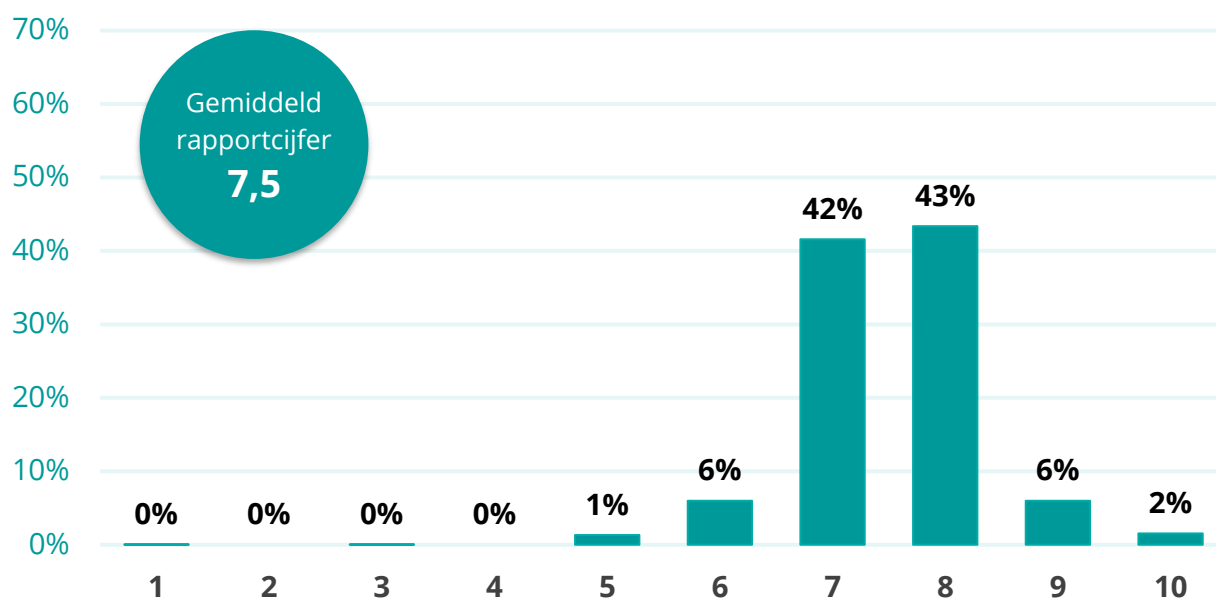
Er worden korte lesactiviteiten (maximaal 15 minuten) aangeboden via Chef! en via de nieuwsbrief EU-Schoolfruit. In onderstaande tabel is te zien in hoeverre hier door de scholen gebruik van is gemaakt.

Tabel 2.14 Is op uw school gebruikgemaakt van de korte lesactiviteiten?

	n	%
Ja, in sommige groepen	914	48%
Ja, in (bijna) alle groepen	372	19%
Dat gaan we nog doen in sommige groepen	122	6%
Dat gaan we nog doen in (bijna) alle groepen	65	3%
Nee	440	23%

Op 67% van de scholen is gebruikgemaakt van de korte lesactiviteiten, een op de vijf scholen maakt hier gebruik van in (bijna) alle groepen. Daarnaast heeft 23% van de scholen geen gebruikgemaakt van de korte lesactiviteiten.

*Figuur 2.10 Hoe waardeert u de korte lesactiviteiten?
(basis = heeft gebruikgemaakt van de korte lesactiviteiten; n = 1.286)*

De korte lesactiviteiten worden over het algemeen positief beoordeeld, met een gemiddeld rapportcijfer van 7,5. Scholen zijn positief over dat de activiteiten kort zijn, leuk voor de kinderen, verrijkend, goed uitvoerbaar en duidelijk.

Tabel 2.15 Waarom is op uw school (nog) geen gebruikgemaakt van de korte lesactiviteiten over groente en fruit? (basis = maakt op dit moment (nog) geen gebruik van de korte lesactiviteiten; n = 627)

	n	%
Ik maak gebruik van ander lesmateriaal dat aansluit bij EU-Schoolfruit	176	28%
Ik heb nog geen tijd gehad	159	25%
Ik ben niet bekend met de korte lesactiviteiten	97	15%
Ik weet niet waar ik de korte lesactiviteiten kan vinden	12	2%
Anders	136	22%
Weet ik niet	47	8%

De meest genoemde reden waarom scholen (nog) geen gebruik maken van de korte lesactiviteiten over groente en fruit is omdat zij gebruik maken van ander lesmateriaal dat aansluit bij EU-Schoolfruit (28%). Een kwart van de scholen geeft als reden dat zij nog geen tijd hebben gehad. Andere genoemde redenen zijn dat er aan andere projecten wordt gewerkt of op een andere manier aandacht wordt besteedt aan groente en fruit, drukte op school en het sluiten van de scholen in verband met de coronacrisis. 8% van de scholen heeft hier geen zicht op. Slechts 2% geeft als reden dat zij niet weten waar ze de korte lesactiviteiten kunnen vinden.

Scholen is gevraagd of er gebruik is gemaakt van andere materialen uit Chef!, de resultaten hiervan zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 2.16 Is op uw school gebruikgemaakt van andere materialen uit Chef!?

	n	%
Ja, van de vier lessen die volgen op de Startles EU-Schoolfruit	109	6%
Ja, van andere korte lesactiviteiten	383	20%
Ja, van de Smaakmissies (lessenserie productgroep in combinatie met excursie)	79	4%
Dat gaan we nog doen	276	14%
Nee	1.066	56%

30% van de scholen heeft gebruikgemaakt van andere materialen uit Chef!, daarnaast is 14% van de scholen nog van plan dit te doen.

Het startpakket bevatte schoolfruitposters. Aan diegenen die aangeven het startpakket te hebben ontvangen, is gevraagd of zij de posters ook hebben opgehangen. In de vragenlijst zijn afbeeldingen van de posters getoond.

*Tabel 2.17 Heeft uw school de schoolfruitposters opgehangen?
 (basis = heeft startpakket ontvangen; n = 1.855)*

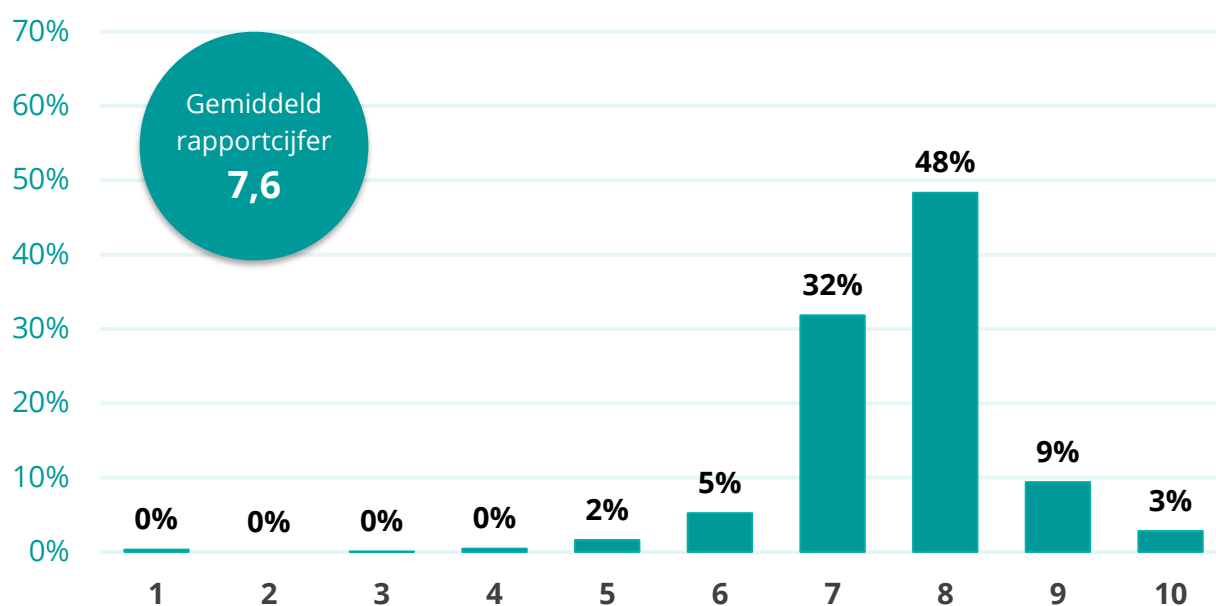
	n	%
Ja, beide posters	1.552	84%
Ja, alleen de EU-Schoolfruitposter	119	6%
Ja, alleen de educatieve poster 'Proef ze allemaal'	111	6%
Nee	57	3%
Weet niet	16	1%

Het merendeel van de scholen die het startpakket hebben ontvangen, hebben de daarbij ontvangen schoolfruitposters ook daadwerkelijk allebei opgehangen (84%). Slechts 3% heeft dit niet gedaan.

2.3.3 Ouderbrochure

Eerder was te zien dat 84% van de scholen de digitale ouderbrochure zegt te hebben ontvangen. Van deze groep heeft 76% deze brochures ook daadwerkelijk aan de ouders verstrekt. Gekeken naar het totaal aantal scholen heeft 64% de digitale ouderbrochures uitgedeeld. Hieronder is te zien hoe de ontvangers de ouderbrochure waarderen.

Figuur 2.11 Hoe waardeert u de digitale ouderbrochure? (basis = heeft digitale ouderbrochure ontvangen; n = 1.614)

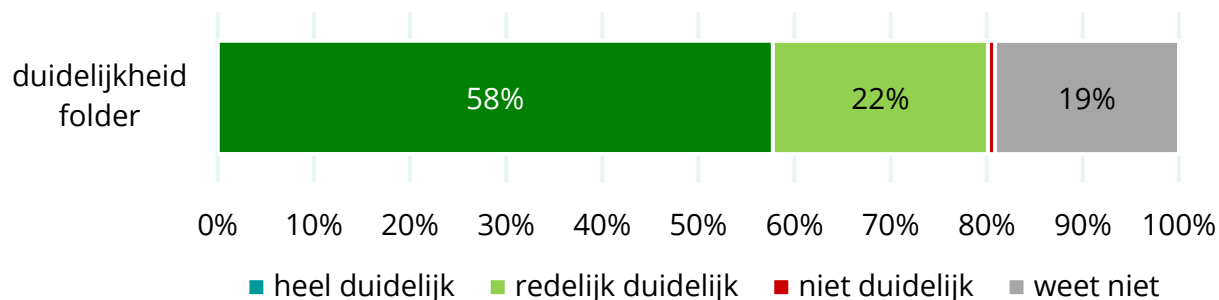

De ouderbrochure wordt gemiddeld met een 7,6 beoordeeld, bijna de helft van de scholen geeft de ouderbrochure een 8. De paar scholen die een onvoldoende hebben gegeven, benoemen de taalbarrière en dat zij niet op de hoogte waren van het bestaan van de ouderbrochure. Scholen die positief zijn benoemen dat de informatie duidelijk, krachtig, helder en overzichtelijk is.

2.3.4 Brochure

Aan alle scholen is gevraagd wat zij vinden van de brochure 'Een schoolfruitbeleid op uw school in 5 stappen'.

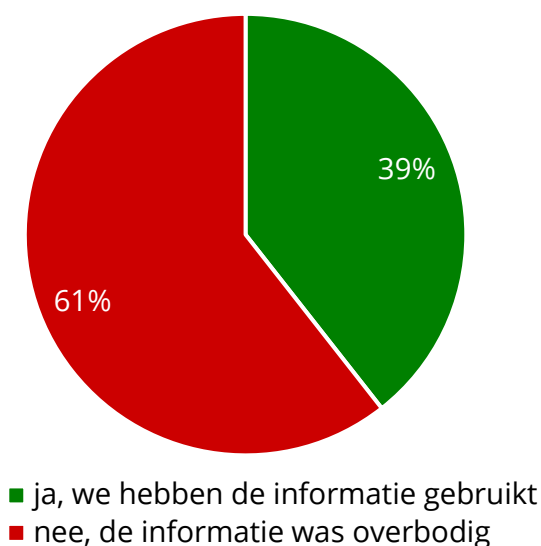
Figuur 2.12 Wat vindt u van de brochure 'Een schoolfruitbeleid op uw school in 5 stappen'?

70% van de scholen vindt de brochure heel duidelijk of redelijk duidelijk. Een op de vijf scholen kan hier geen mening over geven.

In onderstaande figuur is te zien dat 39% van de scholen die de folder heeft ontvangen, de informatie ook daadwerkelijk heeft gebruikt.

Figuur 2.13 Heeft de brochure bijgedragen aan het opzetten of verbeteren van het schoolfruitbeleid op uw school?

2.3.5 Website

95% van de scholen heeft de website www.euschoolfruit.nl wel eens bezocht. Onderstaande tabel toont waarvoor de website is geraadpleegd.

Tabel 2.18 Waarvoor heeft u deze website bezocht? (n = 1.823; meerdere antwoorden mogelijk)

	n	%
Inschrijving EU-Schoolfruit	1.474	81%
Algemene informatie EU-Schoolfruit	1.113	61%
Voorwaarden deelname EU-Schoolfruit	1.000	55%
Informatie over de fruit- en groentelevering	959	53%
(Les)materialen	929	51%
Informatie over leveranciers	919	50%
Gezonde traktaties	780	43%
Informatie over Schoolfruitbeleid	440	24%
Gegevens uit onderzoeken over Schoolfruit	90	5%
Anders	32	2%

De belangrijkste reden om de website te bezoeken is de inschrijving voor EU-Schoolfruit (81%), gevolgd door het opzoeken van algemene informatie omtrent het EU-Schoolfruitprogramma en om de voorwaarden voor deelname te raadplegen.

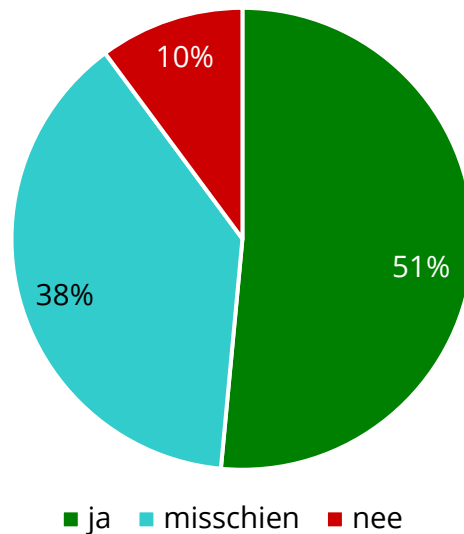
Er worden enkele suggesties gedaan ter verbetering van de website:

- *Soms is het verwarrend, voor het een moet je bij een leverancier zijn en voor het ander bij EU schoolfruit. Leveranciers zijn op de site niet altijd goed te vinden.*
- *Misschien iets meer informatie over minder bekende producten en over hoe je die het beste kunt snijden.*
- *Knop toevoegen....afgelopen jaar meegedaan en nu + stappenplan daarbij.*
- *Informatie in andere talen.*
- *Een button met filmpjes over de herkomst / groeiwijze en / of manieren van consumptie van de aangeboden groente / fruitsoorten. Zo gaat het nóg meer leven voor kinderen! Wel op niveau graag!*
- *De informatie ook geschikt maken voor VSO en praktijkschool, er staan nu vaak kinderen onder de 12 op de folders e.d. waardoor we ze niet zo geschikt vinden voor verspreiding naar ouders / verzorgers.*
- *Als ik een wekelijkse evaluatie invul (wat ik trouwens fijn vind) is een leveringsovereenkomst niet meer nodig. Ik moet nu in mijn agenda noteren wat er geleverd is om dit dan bij de volgende leveringsovereenkomsten te kunnen controleren.*

2.3.6 Groente- fruitteler

Scholen is dit jaar gevraagd of zij indien mogelijk naar een groente- of fruitteler zouden willen gaan. De helft van de scholen heeft hier wel interesse in en 38% misschien.

Figuur 2.14 Heeft u interesse om met de klas naar een groente- of fruitteler te gaan indien mogelijk?

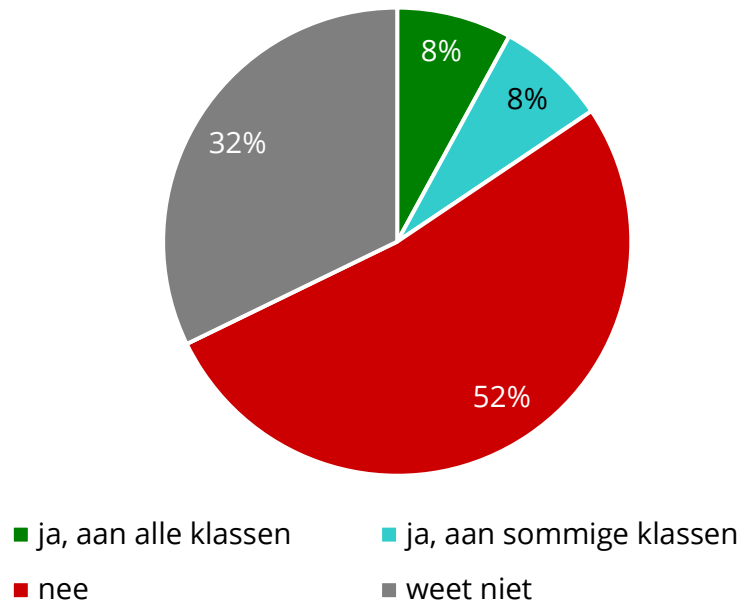

Scholen die aangeven interesse te hebben, zijn over het algemeen enthousiast en vinden dit leerzaam. Scholen die hier misschien in geïnteresseerd zijn, geven aan dat het moet passen binnen het lesprogramma en het afhankelijk is van het aanbod, de afstand, werkdruk de tijd, het regelen van vervoer en kosten. Ook zijn er een aantal scholen die dergelijke excursies op dit moment al organiseren. Scholen die geen interesse hebben geven aan gebrek te hebben aan tijd, dit al te doen of dat de doelgroep er niet geschikt voor is.

2.3.7 Groente- en fruitcertificaat

De volgende figuur toont in welke mate scholen van plan zijn om het groente- en fruitcertificaat uit te reiken aan hun leerlingen. Ongeveer de helft van de scholen geeft aan geen gebruik te zullen maken van het certificaat, dit percentage is vergeleken met vorig schooljaar licht gestegen (van 46% naar 52%). Slechts 8% heeft het voornemen het certificaat aan alle klassen te verstrekken. Hierbij moet worden vermeld dat het proefdiploma op 15 mei is verspreid en dat het merendeel van de scholen op dat moment al aan deze evaluatie had deelgenomen.

Figuur 2.15 Bent u van plan het groente- en fruitcertificaat aan de leerlingen uit te reiken?

2.3.8 Eigen informatie

Aan de scholen is gevraagd of zij naast het uitdelen van groente en fruit en het aangeleverde lesmateriaal ook zelf op een andere wijze nog aandacht besteden aan het eten van groente en fruit.

Tabel 2.19 Op welke wijze besteedt uw school nog meer aandacht aan het eten van groente en fruit, naast het uitdelen ervan en lesmateriaal en posters? (alle scholen / meerdere antwoorden mogelijk)

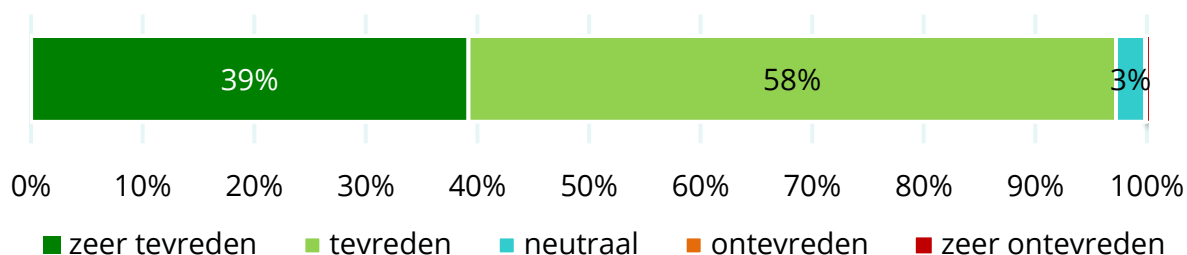
	n	%
Vermelding in de nieuwsbrief van school	1.592	83%
Het stimuleren van gezonde traktaties	1.294	68%
Vermelding in de Schoolgids	1.069	56%
Het geven van Smaaklessen	780	41%
Het belonen van / aandacht geven aan leerlingen die fruit meenemen	747	39%
Deelname aan lesprogramma's, zoals 'Lekker Fit!' en 'Ik eet het beter'	735	38%
Het geven van kooklessen	709	37%
Het bijhouden van een groentetuin van school	486	25%
Organisatie van een themaweek rondom het project schoolfruit/gezonde voeding	379	20%
Het bekijken van de internetsite in de klas	305	16%
Het geven van Smaakmissies	54	3%
Anders	115	6%
Wij doen dat niet	19	1%

Door bijna alle scholen wordt aandacht besteed aan het eten van groente en fruit. Het merendeel van de scholen besteedt hier aandacht aan door het te vermelden in de nieuwsbrief van de school (83%). Daarnaast stimuleert 68% van de scholen gezonde traktaties en besteedt 56% aandacht aan het eten van groente en fruit door dit te vermelden in de Schoolgids. Slechts 1% van de scholen besteedt geen aandacht aan het eten van groente en fruit.

2.3.9 Algehele tevredenheid informatie

In onderstaande grafiek is zichtbaar hoe tevreden de scholen zijn over alle informatie die men heeft gekregen over het EU-Schoolfruitprogramma.

Figuur 2.16 Hoe tevreden bent u over alle informatie die u heeft gekregen over het EU-Schoolfruitprogramma?

Bijna alle scholen (97%) zijn (zeer) tevreden over de informatie die wordt gedeeld over het EU-Schoolfruitprogramma. Scholen vinden de informatie duidelijk, compleet en op tijd en de informatie nuttig.

2.3.10 Extra ondersteuning

Aan de scholen is gevraagd of zij behoefte hebben aan meer ondersteuning bij het invoeren van het eten van groente en fruit op school. Van de scholen geeft 96% aan hier geen behoefte aan te hebben. Bij de scholen die hier wel behoefte aan hebben, wordt net als vorig jaar personele ondersteuning iets meer genoemd (in totaal 2%) dan materialen of andersoortige ondersteuning.

*Tabel 2.20 Van wie zou uw school graag ondersteuning ontvangen?
 (basis = heeft behoefte aan ondersteuning; n = 81 / meerdere antwoorden mogelijk)*

	n	%
Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit	42	52%
Voedingscentrum	27	33%
Leveranciers	25	31%
GGD	22	27%
JOGG	14	17%
Anders	17	21%

Van de betreffende scholen geeft de helft de voorkeur aan ondersteuning vanuit Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit en een derde aan ondersteuning vanuit het Voedingscentrum of vanuit leveranciers

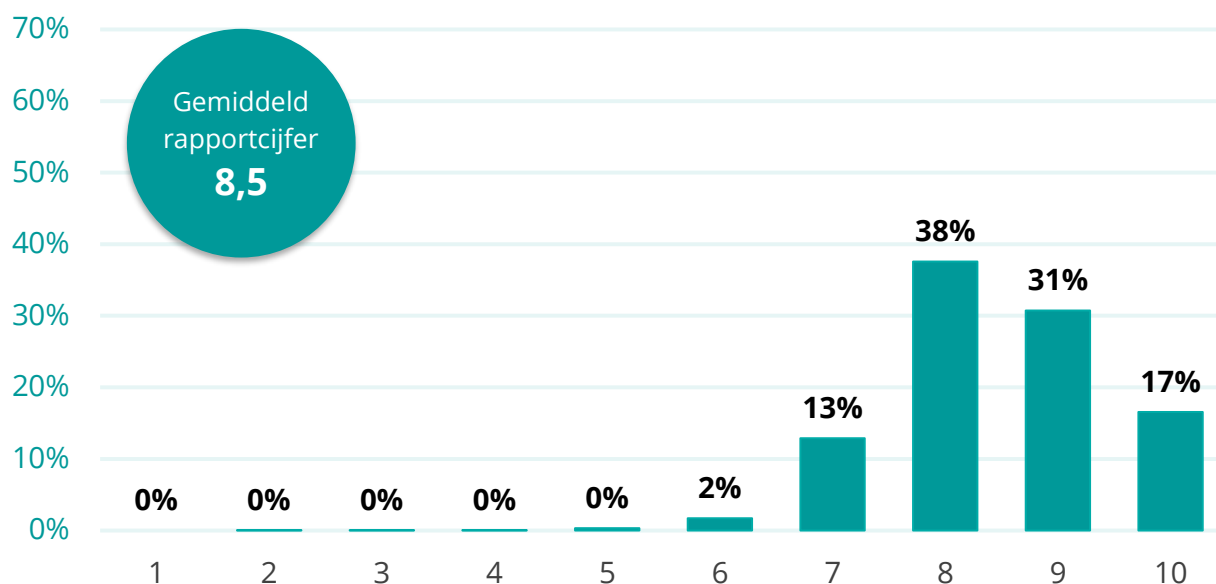
2.4 Beoordeling EU-Schoolfruitprogramma

Aan de scholen zijn verschillende vragen voorgelegd die de beoordeling van het EU-Schoolfruitprogramma en de registratie in kaart brengen. In deze paragraaf worden deze vragen behandeld.

2.4.1 Beoordeling registratie

Sinds vorig schooljaar 2018-2019 verloopt de registratie voor het EU-Schoolfruitprogramma via de website <https://registratie.euschoolfruit.nl>. Aan scholen is gevraagd hoe men het verloop van de registratie op deze manier beoordeelt.

Figuur 2.17 Hoe waardeert u het verloop van de registratie op deze manier?

Over het algemeen zijn scholen (zeer) tevreden over het verloop van de registratie via de website. Deze wordt gemiddeld met een 8,5 beoordeeld (t.o.v. 8,3 vorig schooljaar). De 9 scholen die een onvoldoende geven wijten dit aan moeite met inloggen door storing of het wijzigen van wachtwoorden. Positieve beoordelingen komen doordat de registratie goed verlopen is, de informatie duidelijk was, de website gebruikersvriendelijk en vlot werkte en het systeem prettig is om mee te werken.

Tijdens de registratie moeten scholen meerdere processen doorlopen. Aan de scholen is gevraagd deze afzonderlijke processen te beoordelen.

Tabel 2.21 Hoe waardeert u de volgende processen omtrent de registratie?

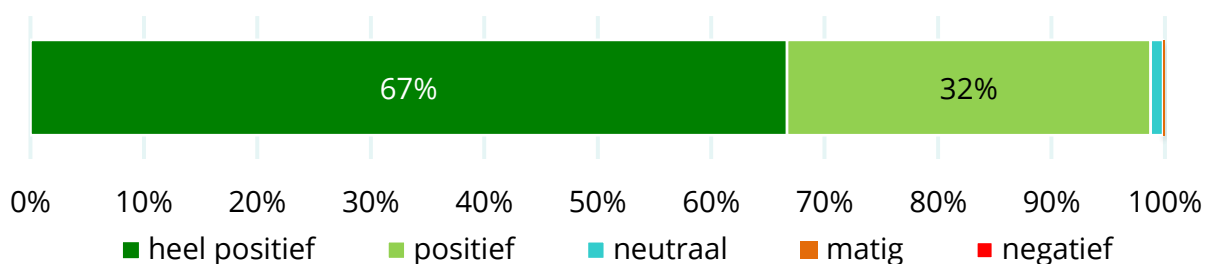
	gemiddeld rapportcijfer
Inschrijven	8,6
Bevestigen ontvangst groente en fruit	8,6
Contactgegevens wijzigen	8,6
Insturen overeenkomst	8,5
Leerlingenaantal wijzigen	8,4

Dit jaar is aan scholen voor het eerst gevraagd het proces ‘contactgegevens wijzigen’ te beoordelen, dit proces wordt gemiddeld met een 8,6 beoordeeld. Vergelijken met vorig jaar is de tevredenheid op alle processen omtrent de registratie gestegen.

2.4.2 Waardering EU-Schoolfruitprogramma

Onderstaande figuur laat zien hoe de scholen over het algemeen het EU-Schoolfruitprogramma waarderen.

Figuur 2.18 Hoe waardeert u het EU-Schoolfruitprogramma in totaal?

Bijna alle scholen zijn (heel) positief over het EU-Schoolfruitprogramma (99%). Scholen zijn positief over het kennismaken met verschillende (nieuwe) soorten fruit, dat het programma gezond eten stimuleert en kinderen van ouders die het financieel minder breed hebben op deze manier ook verschillende soorten groente en fruit ervaren.

- *Als de bordjes met fruit klaargemaakt de klas werden ingebracht, begonnen de kinderen regelmatig te juichen! En het werd echt gemist, als het er niet was.*
- *Ik merk dat kinderen die hiervoor geen groente of fruit mee naar school namen, dit nu wel doen.*

- *Heel veel dank, de leerlingen genieten er erg van en het laat ze kennis maken met nieuwe dingen.*
- *Kinderen maken kennis met fruit of groente die voor hen onbekend waren. Zij leren proeven, herkennen en benoemen. Ze eten op school fruit waar mogelijk thuis de financiële middelen niet voor zijn. Leren dat gezond ook lekker kan zijn. Nemen soms zelf fruit mee dat ze via dit project hebben leren kennen.*
- *Zo krijgen leerlingen en leerkrachten wekelijks groente en fruit. Zo komt het gesprek over gezond eten in de klas op gang.*
- *Wij hebben veel ouders op school die het niet zo breed hebben, dus veel kinderen eten thuis haast geen fruit (op school is het verplicht, maar is het vaak hetzelfde soort fruit) en met dit programma eten ze 3 dagen verschillende soorten fruit. Ze krijgen de kans om fruit te eten, die zo nog nooit gegeten hebben.*

Lagere waarderingen komen met name doordat de kwaliteit van de groente en het fruit te wensen over liet of omdat er weinig variatie was in de geleverde producten.

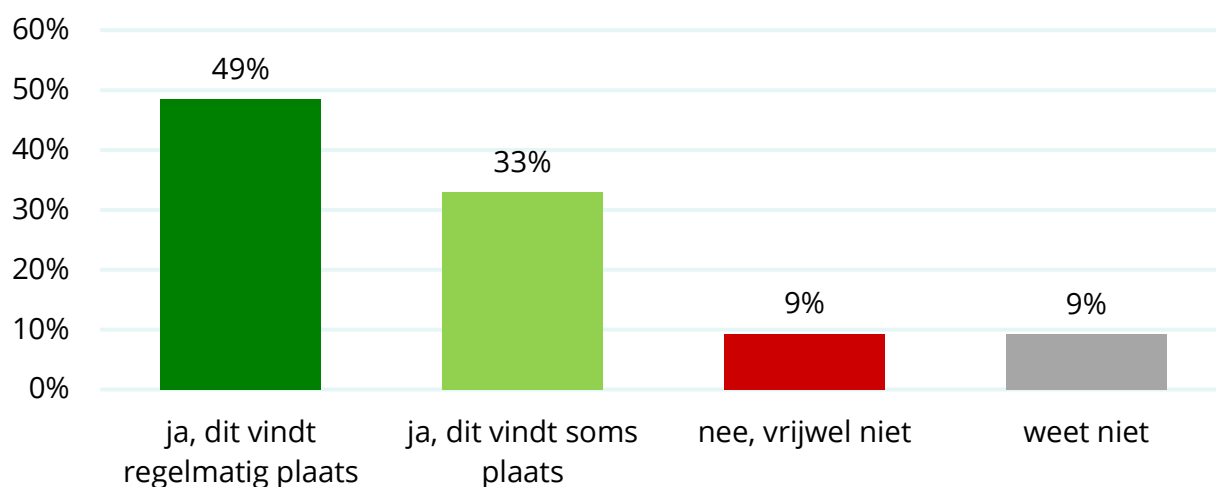
2.4.3 Reacties

Naast de mening van de scholen zelf, is ook gevraagd welke indruk zij hebben van de tevredenheid van de kinderen, hun ouders en de leraren.

Tabel 2.22 Hoe vinden de kinderen het EU-Schoolfruitprogramma? En wat is uw indruk van de reacties van de ouders en leraren op het schoolfruitprogramma? (basis = alle scholen)

	Kinderen	Ouders	Leraren
De meesten zijn enthousiast	84%	76%	83%
De helft is enthousiast, de andere helft niet	12%	8%	14%
De meesten zijn weinig enthousiast	1%	0%	1%
Dat kan ik niet goed beoordelen	3%	7%	2%
Ik krijg nauwelijks / geen reacties	-	9%	1%

Figuur 2.19 Heeft u het idee dat er door het EU-Schoolfruitprogramma door de kinderen vaker groente en fruit meegenomen wordt naar school, buiten de fruitdagen om?

Bijna de helft van de scholen geeft aan dat door het EU-Schoolfruitprogramma het regelmatig voorkomt dat kinderen vaker groente en fruit mee naar school nemen (buiten de fruitdagen om). Daarnaast geeft 33% aan dat dit soms gebeurt. Slechts 9% van de scholen is van mening dat dit vrijwel niet gebeurt.

2.4.4 Vaste groente- en fruitdagen

Aan alle scholen is gevraagd of zij verwachten dat er na de laatste levering vaste groente- en fruitdagen blijven op school. Onderstaande tabel laat zien dat bijna de helft van de scholen vast groente- en fruitdagen hebben ingesteld en dat ruim een derde van de scholen het stimuleert om fruit / groente mee te nemen.

Tabel 2.23 Blijven er dit schooljaar bij u op school vaste groente- en fruitdagen na de laatste levering?

	n	%
Ja, we hebben vaste groente- en fruitdagen ingesteld	925	48%
Ja, we stimuleren al om fruit / groente mee te nemen (niet verplicht)	709	37%
Nee, we hebben geen vaste groente- en fruitdagen	279	15%

Aan de scholen, die hebben aangegeven vaste groente- en fruitdagen te hebben ingesteld, is gevraagd op welke wijze men verder gaat na afloop van de gratis leveringen.

Tabel 2.24 Op welke wijze wordt het fruit en de groente beschikbaar gesteld op school? (basis = vaste groente- en fruitdagen ingesteld op school; n = 925)

	n	%
Door ouders fruit / groente mee te laten geven	772	83%
Door samenwerking met een lokale leverancier (betaald)	36	4%
Doordat fruit / groente beschikbaar gesteld wordt vanuit de lokale overheid	35	4%
Door samenwerking met een leverancier met landelijke dekking (betaald)	18	2%
Op een andere manier	48	5%
Weet ik niet	16	2%

Van de scholen die vaste groente- en fruitdagen hebben ingesteld, geeft 83% aan dat ouders dan fruit en groente meegeven aan hun kind(eren).

Van de scholen die aangeven geen vaste groente- en fruitdagen te hebben ingesteld, geeft ongeveer een derde hiervoor als reden dat het eten van groente en fruit al de norm is, daarom zijn afspraken niet nodig. Daarnaast geeft 14% als reden dat er andere prioriteiten zijn gesteld en 13% dat er onvoldoende financiële middelen zijn bij de ouders.

*Tabel 2.25 Waarom zijn er bij u op school geen vaste groente- en fruitdagen?
(basis = geen vaste groente- en fruitdagen ingesteld op school; n = 279)*

	n	%
Bij ons is het eten van groente en fruit al de norm, afspraken zijn niet nodig	84	30%
Andere prioriteiten	40	14%
Onvoldoende beschikbare financiële middelen bij de ouders	36	13%
Onvoldoende beschikbare financiële middelen bij de school	23	8%
Weerstand ouders	10	4%
Gezonde voeding tijdens de pauze is geen taak van de school	6	2%
Weerstand team	4	1%
Anders	76	27%

2.4.5 Toekomst

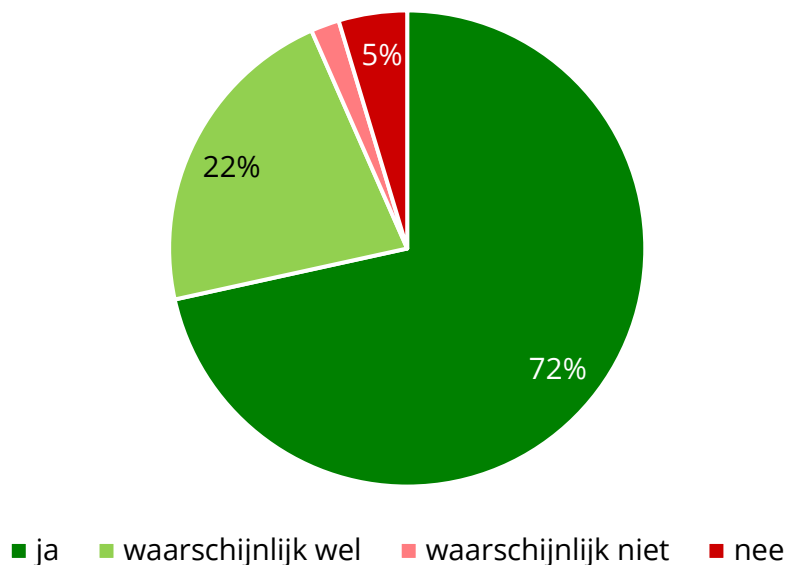
86% van de scholen hoopt volgend schooljaar weer te mogen deelnemen aan het EU-Schoolfruitprogramma, een deel hiervan gaat daarnaast ook zelf aandacht besteden aan het eten van voldoende groente en fruit.

Tabel 2.26 Gaat uw school het schoolfruit in schooljaar 2019-2020 voortzetten?

	n	%
Ja, we willen graag doorgaan met het aanbieden van fruit en hopen dat we weer mogen deelnemen aan het EU-Schoolfruitprogramma	944	49%
Ja, we willen graag doorgaan met het eten van groente en fruit in de ochtendpauze op school. Wij gaan hier zelf aandacht aan besteden, zonder deel te nemen aan het EU-Schoolfruitprogramma (bijvoorbeeld door ouders te stimuleren het zelf mee te geven aan kinderen)	30	2%
Ja, we hopen weer te mogen deelnemen aan het EU-Schoolfruitprogramma en zullen er daarnaast ook zelf aandacht aan besteden (bijvoorbeeld door ouders te stimuleren het zelf mee te geven aan kinderen)	712	37%
Nee	57	3%
Weet niet	170	9%

Een grote meerderheid van de scholen is van plan zich volgend jaar (waarschijnlijk) opnieuw in te schrijven voor het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma.
5% van de scholen is niet van plan zich volgend jaar opnieuw in te schrijven.

Figuur 2.20 Gaat u uw school volgend jaar opnieuw inschrijven voor het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma?

Aan de scholen die hebben aangegeven niet opnieuw aan het programma deel te zullen nemen (maar eventueel wel zelf iets met fruit willen doen), is gevraagd dit toe te lichten.

Tabel 2.27 U geeft aan niet opnieuw deel te zullen nemen aan het EU-Schoolfruitprogramma, kunt u aangeven waarom niet? (n = 30 / meerdere antwoorden mogelijk)

	n	%
Omdat het eten van groente en fruit in de ochtendpauze bij ons op school al de norm is	8	27%
Te veel werk (tijd, schillen en snijden, afval)	6	20%
Wij willen geen contract tekenen	3	10%
Schoolleiding / leerkrachten willen niet	1	3%
Slechte ervaringen met EU-Schoolfruit	1	3%
Anders	13	43%
Weet niet	4	13%

Ongeveer een kwart van deze scholen geeft hiervoor als reden dat het eten van groente en fruit in de ochtendpauze al de norm is. Vorig schooljaar was de voornaamste reden dat het EU-Schoolprogramma te veel werk is (43%), dit percentage is dit jaar gedaald naar 20%.

Ook aan scholen die hebben aangegeven helemaal **niet** door te gaan met schoolfruit in schooljaar 2020-2021, is gevraagd dit toe te lichten.

Tabel 2.28 U geeft aan niet door te gaan met schoolfruit op uw school, kunt u aangeven waarom niet? (n = 57 / meerdere antwoorden mogelijk)

	n	%
Te duur	20	35%
Te veel werk (tijd, schillen en snijden, afval)	10	18%
Is verantwoordelijkheid van ouders	7	12%
Wij willen geen contract tekenen	4	7%
Schoolleiding / leerkrachten willen niet	4	7%
Omdat het eten van groente en fruit in de ochtendpauze bij ons op school al de norm is	4	7%
Ouders / ouderraad willen niet	2	4%
Onze school staat in een achterstandswijk. Er is geen geld voor een abonnement via een leverancier en de ouders kunnen het ook niet meegeven	2	4%
De kinderen willen niet	1	2%
Slechte ervaringen met EU-Schoolfruit	1	2%
Anders	21	37%
Weet niet	6	11%

De drie meest genoemde redenen van scholen waarom er besloten is niet door te gaan met het schoolfruit is omdat het te duur is (35%), gevolgd door dat het te veel werk is (18%) en omdat scholen het de verantwoordelijkheid vinden van ouders (12%).

2.5 Slotopmerkingen

Tot slot is aan de scholen gevraagd of zij nog opmerkingen hebben over het EU-Schoolfruitprogramma. 82% van de scholen zegt geen opmerkingen te hebben. De overige 18% noemt wel een of meerdere opmerkingen. Hieronder volgt een overzicht van de genoemde opmerkingen.

Scholen hebben bij de slotopmerkingen veelal de ruimte genomen om EU-Schoolfruit te bedanken en het enthousiasme voor het programma te delen.

- *We zijn als school zeer enthousiast en zien heel langzamerhand een verbetering bij gezinnen m.b.t. gezond eten.*
- *We zijn bijzonder enthousiast over het programma!! Fijn dat dit er is!*
- *Wij bedanken jullie voor alle gezonde spullen, we hebben ervan genoten.*
- *We zijn dankbaar dat we hier aan mee mochten doen. Het is heel waardevol om de kinderen zoveel fruit aan te bieden en ze kennis te laten maken met verschillende soorten groente en fruit. Ieder moment was het genieten!*
- *Super programma!*
- *Wij willen jullie hartelijk danken dat wij dit jaar weer mee mochten doen. Volgend jaar zijn wij hopelijk weer van de partij.*
- *We zijn zeer positief over dit programma. Het geleverde fruit gaat bijna 100% op. Leerlingen, ouders en leerkrachten zijn zeer tevreden over dit aanbod. Zeker als je weet dat veel van onze ouders normaliter niet de financiële mogelijkheden hebben om wekelijks drie stuks fruit voor hun kinderen te kopen.*
- *Dank voor de goede service en dit mooie initiatief. Jammer dat de afsluiting van het project, door het sluiten van de scholen, in het water is gevallen.*
- *Dank jullie wel het was top geregeld en onze kids hebben genoten.*
- *Dank voor dit prachtige programma. Veel complimenten, ook van collega's!*

Wel wordt er door een aantal scholen een kanttekening geplaatst bij de kwaliteit van de groente en het fruit en de geboden variatie.

- *Wij doen al heel wat jaren in volle tevredenheid mee aan het Schoolfruitprogramma. Dit jaar waren we voor het eerst minder enthousiast over de variatie en zeker in de laatste periode met regelmaat ook over de kwaliteit.*
- *We zijn erg enthousiast, wel hadden we liever wat meer variatie in groente en fruit gehad.*
- *We vonden dit jaar de variatie niet zo goed. Heel vaak worteltjes en te harde peren. Peren moesten nog 3 weken rijpen.*
- *De gemiddelde kwaliteit was in de voorgaande jaren wel iets beter. Maar het is en blijft een natuurproduct, dus we hopen ook voor de toekomst dat dit nauwkeurig in de gaten gehouden wordt.*
- *Dankjewel voor de levering van gratis schoolfruit! Nog wel een opmerking: het kwam regelmatig voor dat het fruit erg hard was, met name de peren!*
- *Blijf de kwaliteit van groente en fruit bewaken, want door de matige kwaliteit zakt het enthousiasme bij leerkrachten en vooral bij de kinderen snel weg. Fruit staat soms 1*

week bij de leverancier voordat het wordt geleverd aan de scholen en dan krijg je vaak bedorven fruit.

Tot slot hebben enkele scholen suggesties gedaan voor verbeteringen in het kader van duurzaamheid.

- *Dozen / kratjes volgende keer melden of dit retour moet. Zou fijn zijn, want we blijven met heel veel afval zitten. En als het in kratjes zit, dan heb je daar geen last van en het is beter voor het milieu.*
- *In het kader van het milieu zou het heel plezierig zijn als de wortels in een krat geleverd worden en niet in allemaal verschillende plastic zakjes.*

3. Bijlage: achtergrondkenmerken

Tabel 3.1 De vragenlijst is ingevuld door...

	n	%
Directeur / adjunct-directeur / locatieleider	686	36%
Leerkracht	521	27%
Administratief medewerker / secretaresse	272	14%
Conciërge	105	5%
Onderwijsassistent	84	4%
Intern begeleider	70	4%
Teamleider	33	2%
Ouder	19	1%
Anders	123	6%